

Monday 3 June 2013 – Afternoon

A2 GCE PERSIAN

F886/01 Listening, Reading and Writing 2

Candidates answer on the Question Paper.

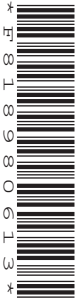
OCR supplied materials:

- Special Sheet (inserted)
- CD

Other materials required:

None

Duration: 2 hours 45 minutes

Candidate forename		Candidate surname	
-----------------------	--	----------------------	--

Centre number						Candidate number				
---------------	--	--	--	--	--	------------------	--	--	--	--

INSTRUCTIONS TO CANDIDATES

- The Insert will be found in the centre of this document.
- Write your name, centre number and candidate number in the boxes above. Please write clearly and in capital letters.
- Use black ink.
- Answer **all** questions in Sections A and B and **one** question in Section C.
- Read each question carefully. Make sure you know what you have to do before starting your answer.
- Write your answer to each question in the space provided. If additional space is required, you should use the lined pages at the end of this booklet. The question number(s) must be clearly shown.
- Do **not** write in the bar codes.

INFORMATION FOR CANDIDATES

- The number of marks is given in brackets [] at the end of each question or part question.
- The total number of marks for this paper is **160**.
- There are three sections in this paper:
SECTION A: 38 Marks Listening and Writing
SECTION B: 77 Marks Reading and Writing
SECTION C: 45 Marks Writing.
- Dictionaries are **not** allowed.
- This document consists of **24** pages. Any blank pages are indicated.

SECTION A – Listening and Writing

Recommended time for Section A: 30 minutes

Task 1: Listening Comprehension

Women and Singing

Listen to this conversation between Maryam and Ali, and then answer the questions below **IN ENGLISH**.

[6 marks]

- (a) What does Ali’s mother think of his singing voice?
..... [1]
- (b) Maryam’s teacher makes two positive comments on her voice. Mention one.
..... [1]
- (c) Why does Maryam think she cannot become a solo singer?
..... [1]
- (d) What solution does Ali suggest?
..... [1]
- (e) Why is Maryam not so keen on Ali’s suggestion?
..... [1]
- (f) According to Ali, how would the Internet help?
..... [1]

صرفه‌جویی در مصرف منابع طبیعی

به گفت‌وگوی یاسمین و سامان گوش کنید و سپس پرسش‌ها را به فارسی پاسخ دهید.

[22 marks for Content + 10 marks for Quality of Language]

الف: (۱) مادر یاسمین از چه کار او ناراضی است؟

[1]

(۲) توضیح یاسمین چیست؟

[1]

ب: (۱) انتقاد سامان از دوستش چیست؟

[1]

(۲) یاسمین به چه راه حلی اشاره می‌کند؟

[1]

پ: (۱) برادر یاسمین در هنگام دوش گرفتن چه کار می‌کند؟

[1]

(۲) چرا؟

[1]

ت: از نظر سامان، خواهرش چه کار نادرستی انجام می‌دهد؟

[1]

ث: یاسمین چه وقت اجاق گاز را روشن می‌گذارد؟

[1]

ج: سامان چگونه انرژی را هدر می‌دهد؟

[1]

چ: پدر یاسمین از چه کار راننده‌ها عصبانی می‌شود؟

[1]

ح: (۱) دایی سامان از چه کار راننده‌ها انتقاد می‌کند؟

[1]

(۲) دو ضرر این کار چیست؟

[1]

[1]

خ: (۱) مادر یاسمین چگونه در مصرف برق زیاده‌روی می‌کند؟

[1]

(۲) برای این کارش چه دلیلی می‌آورد؟

[1]

د: چرا مادر سامان در زمستان پنجره‌ی اتاق را باز می‌گذارد؟ دو دلیل بیاورید.

[1]

[1]

ذ: (۱) در فصل پاییز، مادر یاسمین چه مشکلی دارد؟

[1]

(۲) راه حل او چه تأثیری بر بقیه‌ی خانواده می‌گذارد؟

[1]

ر: سه راه حلی را که یاسمین و سامان برای صرفه‌جویی در مصرف آب پیشنهاد می‌کنند

نام ببرید.

[1]

[1]

[1]

SECTION B – Reading and Writing

Recommended time for Section B: 1 hour 15 minutes
In Section B there are 10 marks for Quality of Language

تمرین‌های ۳ تا ۷

توجه: تمرین‌های ۳ تا ۷ مربوط به متن ۱ است.

برای آسان شدن کار شما، این متن به‌طور جداگانه روی کاغذ ویژه نیز چاپ شده است.

متن ۱ پیشرفت‌های پزشکی و جنبه‌های اخلاقی آن
جراحی پلاستیک

(۱) گفته می‌شود که هر سال حدود ۱۰۰ هزار عمل جراحی پلاستیک در ایران انجام می‌شود. تعداد جراحان پلاستیک دارای مجوز رسمی در ایران کمتر از ۱۵۰ نفر است. ظاهراً بیشترین عمل جراحی زیبایی بینی دنیا در ایران صورت می‌گیرد و بهترین متخصصانی که در این رشته کار می‌کنند نیز ایرانی هستند.

(۲) ۷۰٪ عمل‌های جراحی زیبایی برای بینی است؛ از این میزان حدود ۳۰٪ مربوط به آقایان است. برای اینکه نتیجه‌ی عمل رضایت‌بخش باشد، توصیه شده است که خانم‌ها پس از ۱۷ سالگی و آقایان بعد از ۱۸ سالگی بینی خود را عمل کنند.

(۳) استفاده از کامپیوتر برای طراحی بینی، چانه و گونه کار را برای جراحان قدری آسان‌تر کرده است چون باعث می‌شود که بیمار قبل از اقدام به عمل جراحی تا حدی از نتیجه‌ی احتمالی آن آگاه شود و لذا شمار شکایت از جراحان کاهش یابد.

(۴) به گفته‌ی یک جراح پلاستیک، متأسفانه بعضی از افراد بدون صلاحیت صرفاً با هدف تجاری وارد صحنه می‌شوند و چون بر کار آن‌ها نظارت دقیقی صورت نمی‌گیرد، مدت‌ها می‌گذرد تا دست این قبیل افراد رو شود و آن زمانی است که "دسته‌گلی به آب دهند" و بیمار از آن‌ها شکایت کند. وی می‌افزاید: بیمار را هم باید از نظر روانی آماده کرد تا بتواند با چهره‌ی جدید خود به راحتی کنار بیاید.

(۵) سهیلا که تصمیم دارد بینی‌اش را عمل کند معتقد است که بینی کوچک‌تر به او اعتماد به نفس و آرامش خواهد بخشید. اما پریسا می‌گوید: حاضرم زشت باشم اما خودم (باشم)، تا زیبا ولی دیگری! کورش که بینی‌اش را اخیراً عمل کرده است می‌گوید: زیبایی تنها در انحصار زنان نیست. مردان هم این حق را دارند که تا حد امکان نواقص ظاهری خود را برطرف کنند.

(۶) یک کارشناس امور اجتماعی می‌گوید: از نظر نژادی، طراحی و استخوان‌بندی چهره‌ی ایرانی‌ها با اروپایی‌ها فرق دارد. اما جوانان ایران، شاید تحت تأثیر فیلم‌های سینمایی و برنامه‌های تلویزیونی غربی، می‌خواهند صورت خود را به اصطلاح تغییر نژادی بدهند. وی می‌افزاید: جراحی پلاستیک اگر دلیل پزشکی داشته باشد، قابل درک است، مثلاً برای برطرف کردن آثار سوختگی، تصادف یا نقص‌های مادرزادی. اما اگر تنها جنبه‌ی زیبایی داشته باشد، به سختی می‌توان آن را توجیه کرد. البته آدم‌ها آزادند که پول خود را هرطور که می‌خواهند خرج کنند، اما تأثیر اجتماعی آن را نمی‌توان نادیده گرفت، چون به رایج شدن ظاهرپرستی کمک می‌کند. در چنین جامعه‌ای، جواب جوانی را که بینی غنی و جیب فقیر دارد چگونه می‌دهیم؟

تمرین ۳

کلمه‌ها و عبارت‌های زیر را که در متن، زیر آن‌ها خط کشیده شده با دقت بخوانید و با توجه به معنی آن‌ها در متن، جواب درست را با گذاشتن علامت در مربع مقابل آن نشان دهید.

(۱) رشته

الف: در آش می‌ریزند

ب: موضوع درسی مدارس

پ: نوع کار

[1]

(۲) میزان

الف: تعداد

ب: نرخ

پ: ترازو

[1]

(۳) گونه

الف: بخشی از صورت

ب: نوع حیوان

پ: شکل / طور

[1]

(۴) صحنه

الف: محل نمایش

ب: کار/ فعالیت

پ: نام شهری در ایران

[1]

(۵) صورت

الف: فهرست

ب: چهره

پ: انجام

[1]

(۶) خواهد بخشید

الف: می دهد

ب: عفو می کند (مورد بخشش قرار می دهد)

پ: به طور مجانی واگذار می کند

[1]

(۷) غنی

الف: مالی

ب: بزرگ

پ: مقوی

[1]

[7 marks]

تمرین ۴

در متن، کلمه‌ها یا عبارت‌های مترادف (هم‌معنی) با کلمه‌های زیر را پیدا کنید و در جای خالی بنویسید.

(الف) اجازه (پاراگراف ۱)

[1]

(ب) راضی‌کننده (پاراگراف ۲)

[1]

(پ) سبب (پاراگراف ۳)

[1]

(ت) ناوارد (پاراگراف ۴)

[1]

(ث) مالکیت (یا) تنها برای (پاراگراف ۵)

[1]

(ج) تفاوت (یا) اختلاف (پاراگراف ۶)

[1]

(چ) نفوذ (پاراگراف ۶)

[1]

(ح) توجه بیش از اندازه به شکل و قیافه (پاراگراف ۶)

[1]

[8 marks]

بر اساس پاراگراف‌های ۱ و ۳ و ۴ در متن، با گذاشتن یک حرف مناسب در هر مربع، جمله‌های زیر را کامل کنید.

مثال: این گزارش درباره‌ی	
[الف]	جواب:

- ۱- می‌گویند رکورد جهانی عمل جراحی بینی در دست ایران است چون []
- ۲- احتمال نارضایتی بیمار از نتیجه‌ی عمل بینی کم شده است چون []
- ۳- برخی از جراحان بی‌تجربه به عمل جراحی دست می‌زنند چون []
- ۴- جراحان قلبی به این زودی‌ها رسوا نمی‌شوند چون []
- ۵- جراحان باید وضعیت روحی بیماران را هم در نظر بگیرند چون []

~~الف: استفاده از پزشکی در زیبایی (یا) زیباسازی است.~~

ب: کار آن‌ها از نزدیک کنترل نمی‌شود.

ج: بیمار می‌تواند از قبل، شکل بینی آینده‌ی خود را در کامپیوتر ببیند.

د: سالانه حدود صد هزار جراحی پلاستیک در ایران صورت می‌گیرد.

ر: بالاترین تعداد جراحی بینی دنیا در ایران انجام می‌گیرد.

س: ممکن است از جراحان شکایت کنند.

ص: فقط به دنبال درآوردن پول هستند.

ط: ممکن است آمادگی پذیرفتن شکل تازه‌ی خود را نداشته باشند.

[5 marks]

جاهای خالی زیر را در ارتباط با مطالب پاراگراف‌های ۱، ۲، ۳ و ۴ پر کنید.

اجازه دارید از کلمه‌های متن، اگر مناسب باشند، استفاده کنید.

نویسنده به‌طور غیرمستقیم خواننده را تشویق می‌کند که در صورت نیاز به جراحی بینی بهتر است به

ایران برود چون می‌گوید (۱)

(۲) می‌توانند یک سال زودتر از (۳) بینی خود را عمل کنند.

جراحان برای طراحی و تعیین شکل بینی از (۴) استفاده می‌کنند.

کار خلاف برخی از جراحان وقتی آشکار می‌شود که (۵)
.....

[5 marks]

تمرین ۷

پرسش‌های زیر را به فارسی پاسخ دهید. (پاراگراف‌های ۱، ۲، ۵ و ۶)

الف: در ایران، چند جراح پلاستیک به‌طور قانونی کار می‌کنند؟

[1]

ب: در متن، عدد «۳۰٪» چه چیزی را نشان می‌دهد؟

[1]

[1]

پ: ۱- در حال حاضر، وضع روحی سهیلا چگونه است؟

[1]

۲- چرا؟

[1]

ت: چرا برای پریسا ظاهر اهمیتی ندارد؟

[2]

ث: کورش درباره‌ی حق مردان چه می‌گوید؟

[1]

ج: تفاوت بین صورت ایرانی‌ها و اروپایی‌ها مربوط به چه چیزهایی می‌شود؟

[1]

چ: چرا برخی از جوان‌های ایران خودشان را به شکل اروپایی‌ها در می‌آورند؟

[1]

[10 marks]

توجه: تمرین‌های ۸ تا ۱۱ مربوط به متن ۲ است.

برای آسان شدن کار شما، این متن به‌طور جداگانه روی کاغذ ویژه نیز چاپ شده است.

متن ۲

انتخابات

- (۱) در یک روزنامه‌ی چاپ ایران به نکته‌ای برخوردیم که برایم هم جالب بود و هم عجیب. جالب، چون دردی کهنه را از دیدگاهی تازه بیان می‌کرد؛ عجیب، چون انتظار انتشار چنین موضوعی را در یک روزنامه‌ی داخلی نداشتیم. خلاصه‌ی مطلب چنین بود: انتخاب یک نماینده‌ی سیاسی به‌طور آزاد و دموکراتیک مانند آن است که مثلاً ده جلد کتاب مختلف را جلوی شما بگذارند و بگویند یکی از آن‌ها را انتخاب کنید. این گونه نباید باشد که ده نسخه (کپی) از یک کتاب را پیش رویتان قرار دهند و بگویند: آزادید، هر کدام را که می‌خواهید انتخاب کنید!
- (۲) می‌گویند دموکراسی (یا مردم‌سالاری) یعنی حکومت مردم بر مردم. ظاهر این تعریف بسیار زیبا اما گمراه‌کننده است، چرا که هنوز هیچ کشوری نتوانسته است حکومتی تشکیل دهد که نماینده‌ی صد درصد مردم آن باشد. در دموکراتیک‌ترین کشورهای جهان، به سختی می‌توان گفت که حکومتش از حمایت بیش از پنجاه درصد رأی‌دهندگان برخوردار است.
- (۳) در سراسر جهان غنی و فقیر وجود دارد. در تمام کشورها به‌طور میانگین، ۱۰٪ از جمعیت، که اکثراً کارفرمایان هستند، ۹۰٪ از ثروت را در دست دارند. از سوی دیگر، ۹۰٪ از جمعیت، که بیشترشان استخدام‌شوندگان هستند، تنها ۱۰٪ ثروت را در اختیار دارند، که آن هم به‌طور غیرعادلانه تقسیم شده است.
- (۴) بدیهی است که منافع کارفرمایان و استخدام‌شوندگان در تضاد با یکدیگر هستند. هر دو گروه برای حفاظت از منافع خود اتحادیه تشکیل داده‌اند.
- (۵) برای حفظ این تقسیم غیرعادلانه‌ی ثروت، کارفرمایان از کارمندان استفاده می‌کنند. یک راه آن استخدام بهترین مغزهای تبلیغاتی در رسانه‌های گروهی است تا مردم جامعه را متقاعد کنند که آنچه که دارند بهترین و عین دموکراسی است! بیشتر افراد جامعه آگاه‌اند که حکومت در دست کارفرمایان است و بیشتر سیاست‌گذاری‌ها برای حفظ منافع آن‌ها انجام می‌شود. حکومتی که با حمایت کارفرمایان سر کار آمده است نمی‌تواند در جهت حفظ منافع استخدام‌شوندگان فعالیت کند.
- (۶) سؤال همین جاست: حکومت کشور ترکیبی از چه افرادی است و این افراد با حمایت کدام گروه سر کار آمده‌اند؟ در برخی از کشورها، علاوه بر دخالت صاحبان صنایع، نفوذ بعضی از گروه‌های مذهبی را نیز نمی‌توان نادیده گرفت. این موضوع در برخی از کشورها تقریباً حل شده است چون دخالت کلیسا در امور سیاسی بسیار محدود است. شکایت منتقدان روش انتخاب نمایندگان مجلس در کشورهای مختلف جهان هم همین است که تفاوتی بین نامزدهای (کاندیداهای) انتخاباتی وجود ندارد چون تقریباً همه‌ی آن‌ها در جهت منافع کارفرمایان فعالیت می‌کنند. لذا انتخاب هر کدام از آن‌ها مانند انتخاب از میان ده نسخه از یک کتاب است!

Exercise 8: Transfer of Meaning

Paragraph 3

Transfer **into ENGLISH** the meaning of paragraph 3, which has been pasted in the box below.

Marks are awarded for accurate transfer of meaning and for the quality of your written English.

[10 marks]

در سراسر جهان غنی و فقیر وجود دارد. در تمام کشورها به طور میانگین، ۱۰٪ از جمعیت، که
اکثراً کارفرمایان هستند، ۹۰٪ از ثروت را در دست دارند. از سوی دیگر، ۹۰٪ از جمعیت، که
بیشترشان استخدام‌شوندگان هستند، تنها ۱۰٪ ثروت را در اختیار دارند، که آن هم به طور
غیرعادلانه تقسیم شده است.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

پاراگراف‌های ۲، ۴، ۵ و ۶

جمله‌های زیر را طبق معنی متن کامل کنید.

می‌توانید از یک یا چند کلمه (از متن) استفاده کنید.

الف) از نظر نویسنده، نمونه‌ی کامل دموکراسی آن است که

[1]

ب) کارکنان شرکت‌ها برای دفاع از منافع خود ایجاد می‌کنند.

[1]

پ) کارفرمایان برای ادامه‌ی وضعیت کنونی

[1]

ت) از نظر نویسنده، بیشتر مردم می‌دانند که کشور

[1]

ث) به نظر نویسنده، مشکل در بعضی از کشورها تا حدی برطرف شده است.

[1]

[5 marks]

تمرین ۱۰

معنی عبارت‌ها و اصطلاح‌های زیر را بر اساس متن به فارسی و با کلمات خود توضیح دهید.
زیر این عبارت‌ها و اصطلاح‌ها در متن خط کشیده شده است.

الف) انتشار (پاراگراف ۱)

[1]

ب) خلاصه‌ی مطلب (پاراگراف ۱)

[1]

پ) گمراه‌کننده (پاراگراف ۲)

[1]

ت) بدیهی است (پاراگراف ۴)

[1]

ث) تضاد (پاراگراف ۴)

[1]

ج) حفاظت (پاراگراف ۴)

[1]

چ) ترکیبی از (پاراگراف ۶)

[1]

[7 marks]

تمرین ۱۱

پاراگراف‌های ۱، ۲، ۴، ۵ و ۶

پرسش‌های زیر را به فارسی پاسخ دهید. تا جایی که می‌توانید از کلمات خود استفاده کنید.

الف: نویسنده به موضوعی که در روزنامه خوانده است اشاره می‌کند.

۱- چه چیز آن توجه نویسنده را به خود جلب کرد؟

[1]

۲- نویسنده از چه چیز آن تعجب کرد؟

[1]

ب) نویسنده انتخاب عادلانه‌ی یک نماینده‌ی سیاسی را با چه چیزی مقایسه می‌کند؟

[1]

پ) نویسنده چگونه نشان می‌دهد که در بیشتر کشورهای دموکراتیک، دموکراسی واقعی وجود ندارد؟

[1]

ت) چرا کارفرمایان از کارمندان بهره‌کشی می‌کنند؟

[1]

ث) کارفرمایان از چه وسایلی استفاده می‌کنند تا این باور را در مردم ایجاد کنند که در یک جامعه‌ی دموکراتیک زندگی می‌کنند؟

[1]

[1]

ج) چرا یک دولت از منافع کارفرمایان حمایت می‌کند؟

[1]

چ) ناراضیان از روش انتخابات در کشورهای مختلف چه انتقادی دارند؟

توضیح کامل بدهید.

[2]

[10 marks]

SECTION C – Writing

Recommended time for Section C: 1 hour

درباره‌ی یکی از این ۸ موضوع **یک** انشاء به فارسی بنویسید.

حد اقل ۲۵۰ کلمه و حد اکثر ۴۰۰ کلمه به کار ببرید.

فقط **یک** موضوع را انتخاب کنید و در باره‌ی آن **یک** انشاء بنویسید.

۱۲- جامعه: بیکاری

بیکاری جوانان یکی از مشکلات جامعه‌ی امروز است. با اشاره به یکی از کشورهای فارسی‌زبان و با استفاده از دانش خود و آوردن دلیل، این موضوع را مورد بحث قرار دهید.

۱۳- جامعه: پیوستن یا محرومیت

در برخی از کشورهای فارسی‌زبان، برای بیماری‌های خاص زنان یا مردان، پزشک از همان جنسیت تربیت می‌شود. تصور کنید که می‌خواهید در یک کشور فارسی‌زبان در رشته‌ی پزشکی تحصیل کنید. نامه‌ای به دوست خودتان بنویسید و در آن توضیح دهید که این موضوع چه تأثیری در وضعیت شما خواهد داشت.

۱۴- محیط زیست: مدیریت نیرو (انرژی)
 استفاده‌ی بی‌حساب از سوخت‌های فسیلی (نفت و گاز) تأثیر زیادی بر محیط زیست دارد. با اشاره به یکی از کشورهای فارسی‌زبان و با استفاده از دانش خود و آوردن دلیل، این موضوع را مورد بحث قرار دهید.

۱۵- محیط زیست: حفظ طبیعت
 مقاله‌ای درباره‌ی خودروهای برقی یا خورشیدی برای چاپ در یک روزنامه‌ی محلی در یکی از کشورهای فارسی‌زبان بنویسید. با اشاره به فایده‌ها و ضررهای آن و با استفاده از دانش خود و آوردن دلیل، توضیح دهید که چگونه می‌توان محبوبیت این گونه خودروها را افزایش داد.

۱۶- علوم و فن‌آوری: پیشرفت‌های علمی
 افزایش استفاده از کامپیوتر در کشورهای فارسی‌زبان چه فایده‌ها و ضررهایی دارد؟ با اشاره به یکی از کشورهای فارسی‌زبان و با استفاده از دانش خود و آوردن دلیل، این موضوع را مورد بحث قرار دهید.

۱۷- علوم و فن‌آوری: پیشرفت‌های فن‌آوری
 در سال‌های اخیر، فن‌آوری آموزشی گسترش چشمگیری داشته است، مثلاً در آموزش سمعی و بصری، و همچنین در روش درس‌دادن به دانش‌آموزانی که نیازهای ویژه دارند. تصور کنید که می‌خواهید مقاله‌ای برای مجله‌ی مدرسه‌ای در یک کشور فارسی‌زبان بنویسید و در آن رئیس مدرسه را به این موضوع علاقه‌مند کنید. با استفاده از دانش خود و آوردن دلیل، مقاله‌ی مورد نظر را بنویسید.

۱۸- فرهنگ: مسائل سیاسی

انقلاب‌های چند دهه‌ی گذشته چه تأثیری بر فرهنگ و سبک زندگی مردم در کشورهای فارسی‌زبان گذاشته است؟
با اشاره به یکی از کشورهای فارسی‌زبان و با استفاده از دانش خود و آوردن دلیل، این موضوع را مورد بحث قرار دهید.

۱۹- فرهنگ: ادبیات و هنر

تصور کنید که می‌خواهید گزارشی از فعالیت‌های سازمان فرهنگی محل‌تان برای اقلیت‌های فارسی‌زبان تهیه کنید. مثلاً تا چه اندازه با یک کشور فارسی‌زبان تماس یا تبادل فرهنگی دارد و چه اقداماتی را در این زمینه انجام داده است یا باید انجام دهد.
با استفاده از دانش خود و آوردن دلیل، گزارش مورد نظر را بنویسید.

[Relevance and Points of View: 10 marks]

[Structure and Analysis: 15 marks]

[Quality of Language (Accuracy): 10 marks]

[Quality of Language (Range): 10 marks]

ADDITIONAL ANSWER SPACE

If additional answer space is required, you should use the following lined page(s). The question number(s) must be clearly shown in the margins.

This section of the page is a large, empty area for writing answers. It consists of a vertical solid line on the left side, which serves as a margin. To the right of this line, there are 25 horizontal dotted lines spaced evenly down the page, providing a guide for writing. The entire area is otherwise blank.

PLEASE DO NOT WRITE ON THIS PAGE

Copyright Information

OCR is committed to seeking permission to reproduce all third-party content that it uses in its assessment materials. OCR has attempted to identify and contact all copyright holders whose work is used in this paper. To avoid the issue of disclosure of answer-related information to candidates, all copyright acknowledgements are reproduced in the OCR Copyright Acknowledgements Booklet. This is produced for each series of examinations and is freely available to download from our public website (www.ocr.org.uk) after the live examination series.

If OCR has unwittingly failed to correctly acknowledge or clear any third-party content in this assessment material, OCR will be happy to correct its mistake at the earliest possible opportunity.

For queries or further information please contact the Copyright Team, First Floor, 9 Hills Road, Cambridge CB2 1GE.

OCR is part of the Cambridge Assessment Group; Cambridge Assessment is the brand name of University of Cambridge Local Examinations Syndicate (UCLES), which is itself a department of the University of Cambridge.